

Ett bra sätt att komma igång med ett normkritiskt arbete är att reflektera över hur du som vuxen förhåller dig till olika värderingar och normer. Din egen historia och dina erfarenheter har format de värderingar du har idag. Att reflektera över ditt eget förhållningssätt ger dig bättre förutsättningar att i din yrkesroll kunna lägga personliga värderingar och åsikter åt sidan och på så sätt skapa en öppen och inkluderande arbetsmiljö. Den här övningen går att göra i grupp eller enskilt.

Mål: Bli mer medveten om hur du förhåller dig till olika värderingar och normer för att skapa en mer öppen och inkluderande arbetsmiljö i ditt klassrum.

Instruktion:

Del 1 - Dåtid: Börja med att rita en skala från 1-5. Vid siffran 1 skriver du "oväntat/inte okej/fel/onormalt" och vid siffran 5 skriver du "förväntat/okej/rätt/normalt".

Meningarna på nästa uppslag beskriver olika situationer och företeelser. Kopiera meningarna och klipp ut dem. Dela ut lappar till alla deltagare om ni gör övningen i grupp. Dela in er i mindre diskussionsgrupper.

Diskutera utifrån följande frågor:

- Vilka av situationerna och företeelserna på lapparna ansågs fel/avvikande/oväntade och uppmuntrades inte i din omgivning när du växte upp?
- Vilka av situationerna och företeelserna på lapparna ansågs okej/normala/förväntade och uppmuntrades i din omgivning när du växte upp?

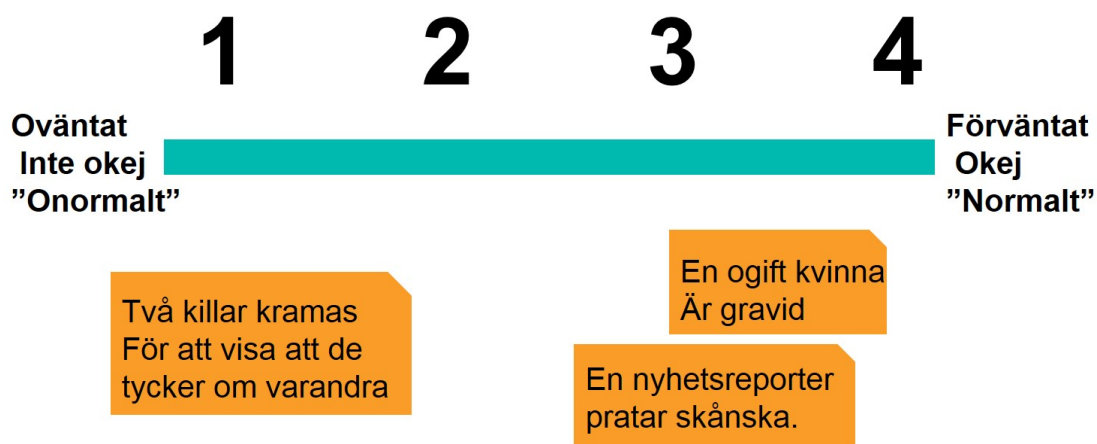
Placera sedan meningarna på skalan utifrån hur det såg ut när du växte upp. Om ni gör övningen i grupp, gå igenom situationerna och sammanfatta gruppernas diskussioner för varandra.

Del 2 - Nutid: I det här steget ska du fundera över hur det ser ut i samhället idag.

Diskutera utifrån följande fråga:

- Om du skulle fråga 100 personer på stan, vilka av meningarna skulle majoriteten se som okej/normala/förväntade och vilka skulle de se som fel, avvikande /oväntade.

Flytta sedan meningarna utifrån hur ni anser att det ser ut idag. Varje grupp flyttar bara sina egna lappar.

Fortsätt diskutera:

Titta på lapparna en gång till.

- Vilka normer/värderingar är lätta respektive svåra att förändra?
- Känner du dig nära eller långt ifrån de värderingar du växte upp med? Vilka av dina värderingar har förändrats och vilka av dina värderingar har inte förändrats?
- Hur kan pedagogers värderingar påverka vad de förmedlar till ungdomar? Ge exempel utifrån lapparna.
- Hur kan pedagogers personliga åsikter och värderingar bidra till att vissa ungdomar

exkluderas eller inte blir sedda? Ge exempel utifrån lapparna.

- Vad kan pedagoger göra för att personliga åsikter och värderingar inte ska bidra till exkludering och osynliggörande?

Skriv ut och klipp ut situationerna

Grupp 1

En kille går hand i hand med sin pojkvän i centrum.

En tjej går ut med håriga ben på sommaren.

En låginkomsttagare köper den senaste tv:n och ljudanläggningen.

Ett 70-årigt par nämner ibland sitt sexliv bland vänner.

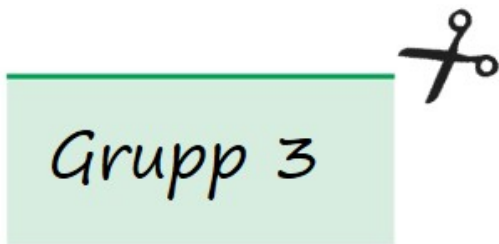

Grupp 2

En tjej vill inte låta föräldrarna vara med och påverka vem hon ska gifta sig med.

Träffa en pojkvän eller flickvän via internet.

En nyhetsreporter pratar skånska.

En kvinna har bestämt att hon inte vill ha barn.

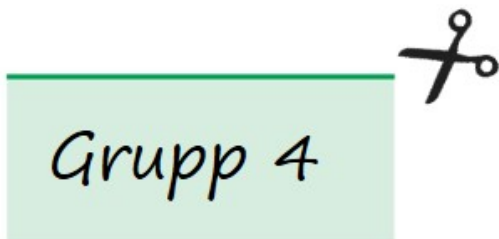

Killar i ett fotbollslag kramar varandra när de gjort mål.

Killar kramar varandra för att visa att de tycker om varandra.

Alla ens vänner har samma etniska bakgrund.

En person har en synligt trasig tand.

Grupp 4

En tjej tar med sin flickvän när hennes mormor fyller år.

När en tjej och en kille äter middag på en restaurang betalar killen.

Ha modersmålsundervisning i skolan.

En kille har långt hår.

Att prata andra språk än svenska på offentliga platser (eller annat officiellt språk, beroende på land).

En familj består av mamma, pappa och två barn.

En kille blir vald till Lucia i skolan.

Lära känna nya vänner via internet.

TVå killkompisar som är 19 år går i armkrok när de promenerar i centrum.

Två tjejkompisar som är 19 år går i armkrok när de promenerar i centrum.

En kille säger nej till sex.

Barnen i en familj får uttrycka sin åsikt och bli lyssnade på i beslut som rör dem.

Fler situationer

En familj där pappa, två barn och farmor bor tillsammans.

Att inte fira jul (eller annan nationell högtid, beroende på land).

En kille rakar sig under armarna.

Ha vänner med olika etniska bakgrunder.

En familj består av två mammor och ett barn.

En tjej blir vald till Lucia i skolan.

Att prata ett annat språk än svenska i hemmet (eller annat språk, beroende på land).

En pappa har bestämt att vara hemma med sina barn och inte jobba.

Ett kärleksförhållande där tre personer ingår.

En tjej och en kille är ihop.

En tjej är osäker på om hon blir kär i tjejer eller i killar.

En tjej drömmer om att bli balettdansare.
